

UCHWAŁA NR III/30/2024
RADY POWIATU W ŻNINIE
z dnia 12 września 2024r.

w sprawie uchwalenia Programu Korekcyjno -Edukacyjnego
dla Osób Stosujących Przemoc Domową
na lata 2024 - 2030

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.¹⁾)

uchwała się, co następuje:

§1. Przyjmuje się Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Żninie i Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie.

§3. Traci moc Uchwała NR XVIII/155/2021 Rady Powiatu w Żninie z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie uchwalenia Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2021-2025.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Aleksandra Nowakowska

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 834.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Poprzednio opracowany program nosił nazwę Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2021-2025. Z uwagi na zmiany zawarte w wyżej wymienionej ustawie odnoszące się do zmiany terminologii zawierającej środowisko występowania przemocy, zachodzi konieczność przyjęcia do realizacji Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024–2030.

Celem strategicznym Programu jest wyeliminowanie zjawiska przemocy domowej. Cel ten ma być zrealizowany poprzez zmianę postaw osób stosujących przemoc domową.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

RK/WW

**Załącznik do Uchwały
Nr III/30/2024
Rady Powiatu w Żninie
z dnia 12 września 2024r.**

**Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób
Stosujących Przemoc Domową
na lata 2024 - 2030**

Żnin, 2024 rok

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
1. DEFINICJA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	4
2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.....	7
3. DIAGNOZA SPOŁECZNA.....	7
4. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.....	11
5. CELE PROGRAMU.....	12
6. ZAWARTOŚĆ PROGRAMU I JEGO METODYKA.....	13
7. ADRESACI PROGRAMU I WARUNKI UCZESTNICTWA.....	14
8. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU.....	16
9. ZAKŁADANE REZULTATY.....	17
10. EWALUACJA.....	17
11. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	18
12. ZAGROŻENIA DLA REALIZACJI PROGRAMU.....	18

WSTĘP

Przemoc rozumiana jest jako akt, który godzi w wolność osobistą jednostki poprzez zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc na gruncie środowiska domowego jest szczególnie dotkliwa w skutkach powodując cierpienie i liczne szkody. Miniony czas okresu zmagania z pandemią zakaźnej choroby COVID-19 wywołanej przez koronawirusa SARS-CoV-2, która rozpoczęła się jako epidemia, wykazała jednocześnie powszechne przeświadczenie, że przemoc domowa jest jednym z podstawowych problemów społecznych naszego społeczeństwa. Czas powszechnej izolacji wykazał, iż liczne patologie przemocy wystąpić mogą w każdym środowisku domowym, niezależnie od kultury, wyznania, sytuacji materialnej, wykształcenia, poziomu intelektualnego czy przynależności do grupy społecznej domowników.

Przemoc domowa bez wątplenia ma swoje źródło w specyfice obecnych czasów. Rodzące się zniechęć i postępujące w skutkach choroby, konflikty zbrojne, wszelakie kryzysy, zawirowania polityczne, społeczne i gospodarcze, nieoczekiwane niekiedy skutki globalizacji i niepokoje kulturowe to tylko niektóre elementy składające się na podłoże dla rozwoju patologii w społeczeństwie i w środowisku domowym.

Niewątpliwie odnosząc się do przyczyn przemocy domowej trzeba przeanalizować szereg zjawisk, jak ubóstwo i bezrobocie, nieraz niechęć do pracy, niskie zarobki, uzależnienia oraz szereg innych aspektów instytucjonalnych. Nie sposób w tych analizach pominąć narastający dysonans międzypokoleniowy, który wynika głównie z kryzysu tożsamości młodego pokolenia, któremu trudno zdefiniować jeden podstawowy autorytet, osobę albo instytucję, której można zawsze zaufać i brać z niej przykład.

Rozliczne wydarzenia i okoliczności tworzą szereg dylematów o silnej złożoności oraz wzajemnie się przenikające konflikty wewnętrzne, czy też międzyludzkie, wkradają się niekiedy podstępnie do środowiska domowego. Rodzina charakteryzująca się stabilizacją i wewnętrznym zrównoważeniem, poprzez jedno zdarzenie krytyczne może stać się środowiskiem patologicznym. Jeżeli wyrazem tego jest przemoc domowa, to już tylko krok do rozwoju innych zaburzeń i rozpadu podstawowej komórki społecznej.

Ewidentnie z przemocą domową i wszelką agresją w każdym środowisku trzeba walczyć, jak z epidemią. Profilaktyka wobec przemocy jest najlepszym rozwiązaniem na przeciwdziałanie przemocy w środowisku domowym. Jednakże gdy już wystąpi przemoc, konieczne jest podjęcie działań ukierunkowanych na sprawców i ochronę ofiar. Istotne jest zaangażowanie doświadczonych specjalistów pracujących w instytucjach szeroko pojętej pomocy społecznej. Szczególne miejsce w przeciwdziałaniu przemocy domowej, przypisuje się również powiatowym centrom pomocy rodzinie. W ramach opracowanych i realizowanych już od lat programów korekcyjno - edukacyjnych skierowanych do osób stosujących przemoc w domu, wykorzystywać można różne instrumenty prawne, finansowe i organizacyjne, ze szczególnym akcentem na szeroko rozumianą edukację i profilaktykę.

W Powiecie Żnińskim w perspektywie minionych lat realizowano szereg zadań w tym zakresie i osiągnięto określone rezultaty. Na lata 2024-2030 zakłada się zwiększenie zasięgu oraz efektywności Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych Dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Żnińskim, zwanego dalej „Programem”. Jego fundamentem od strony strukturalnej i merytorycznej jest Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Działania i szereg innych elementów przedmiotowego Programu znajduje swoje uzasadnienie w przygotowywanym Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.

1. DEFINICJA PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z ustawową definicją przemocy domowej zawartą w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.) przemoc domowa to: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do*

środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domową rozpoznaje się według 4 podstawowych kryteriów:

- 1) **Nierównowagi sił**, czyli dysproporcji pomiędzy siłą fizyczną jednego członka rodziny w stosunku do pozostałych i wykorzystywanie tej przewagi;
- 2) **Naruszania godności i praw**, co oznacza, iż osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, wykazując zachowania takie jak poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie;
- 3) **Intencjonalności**, czyli działania osoby stosującej przemoc są celowe, cel najczęściej stanowi zdobycie kontroli nad innymi, czy też wymuszenie posłuszeństwa;
- 4) **Powodowania cierpienia i szkód**, gdyż stosowana przemoc powoduje szkody psychiczne i fizyczne.

Wszelka przemoc z perspektywy moralnej to działania ukierunkowane na krzywdzenie osoby słabszej i odbierana społecznie jako zło, wymagające od osoby stosującej przemoc refleksji, naprawy szkód, poprawy zachowania albo zadośćuczynienia osobie doznającej przemocy.

Przemoc z perspektywy społecznej może oznaczać przyjęte w danej kulturze i społeczeństwie postawy i zachowania sprzyjające wywieraniu presji i fizycznego oporu albo agresji. Do przemocy sięgają niekiedy bardzo ważne elementy transformacji społecznej, którymi są ruchy społeczne o zorganizowanej formie aby uzyskać oczekiwane zachowania władz lub większości społeczeństwa.

Przemoc może być: fizyczna albo psychiczna. W niektórych opracowaniach prawnych i socjologicznych mówi się oddzielnie o przemocy: fizycznej, psychicznej, seksualnej lub przez zaniedbanie (zwłaszcza wobec dzieci). Przemoc fizyczna w tym także seksualna jest związana z uszkodzeniem ciała jako efektu użycia siły.

Przemoc psychiczna nazywana także emocjonalną, to zamierzone działania, które prowadzą do cierpienia, szkód, kontrolowania drugiej osoby, a także spadku samooceny osoby doznającej przemocy. W wielu przypadkach sytuacja przemocy dotyczy bliskich sobie osób, na przykład będących w związkach. Wobec dziecka może to być szczególnie wyrafinowane działanie zastępujące przemoc fizyczną w postaci:

emocjonalnego odrzucenia, formułowania nadmiernych oczekiwań, deprecjonowania osiągnięć albo chorobliwej nadopiekuńczości.

W przypadku przemocy seksualnej to każdy rodzaj zachowania skutkującego niechcianym kontaktem w sferze seksualnej, mający na celu poniżenie drugiej osoby i odebranie jej godności. Przemoc seksualna może przybierać różne formy, takie jak fizyczna, werbalna, pozawerbalna. Przykłady przemocy seksualnej to między innymi: zgwałcenie, molestowanie seksualne, wykorzystywanie seksualne dzieci, zmuszanie do prostytucji, brutalne działania przeciwko integralności seksualnej, niechciane komentarze o kontekście seksualnym.

Przemoc może też mieć oblicze ekonomiczne. Mamy do czynienia z przemocą ekonomiczną, gdy jedna osoba podejmuje takie działania wobec drugiej, które prowadzą do posiadania kontroli nad jej możliwościami nabywania, utrzymywania i używania środków finansowych oraz materialnych. Szczególną grupą, która może doświadczyć cierpienia w związku z konsekwencjami przemocy ekonomicznej, są dzieci wychowywane w domu, w którym jeden z rodziców bądź opiekunów prawnych krzywdzi ekonomicznie członków rodziny. Grupą społeczną, o której często zapomina się w aspekcie przemocy ekonomicznej, są osoby starsze, schorowane, zależne od innych. Z powodu swojej zależności od opiekunów, którzy sprawują nad nimi pieczę, rzadko dochodzi do ujawnienia jakiegokolwiek formy przemocy. W przypadku seniorów przemoc ekonomiczna przyjmuje najczęściej formę bezprawnego i nieodpowiedniego zarządzania ich środkami finansowymi oraz dobrami materialnymi. Może dochodzić do kradzieży, zmuszania lub doprowadzenia podstępem do przepisania własności na inną osobę, a także odmawiania dostępu do własnych zasobów finansowych.

Osoby stosujące przemoc, w jej przeróżnej formie to najczęściej osoby, które w przeszłości, w swoim rodzinnym domu zaznali podobnych krzywd i zachowania przemocowe niejako „odziedziczyli”. Nie jest to jednak usprawiedliwienie ich patologicznego zachowania. W kierunku tej grupy osób trzeba jednak prowadzić wszelakie działania edukacyjne i profilaktyczne. Taka jest najogólniejsza istota przedmiotowego Programu.

2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych określają następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 424 ze zm.);
- 2) Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, przyjęty Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku (Monitor Polski z dnia 15 listopada 2023 r., poz. 1232);
- 3) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r., poz. 1163);
- 4) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r., poz. 1164);
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
- 6) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023, poz. 2151 z późn. zm.);
- 7) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. poz. 1870);

3. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Zasadniczo bezbłędna diagnoza społeczna zjawiska przemocy domowej nie jest możliwa. Określenie rzeczywistej sytuacji w środowisku domowym jest często niemożliwe, gdyż przemoc nadal traktuje się jak „temat tabu”. Nawet jeśli zostaje obnażony problem patologii poprzez zgłoszenie aktu przemocy, to profilaktyka jest nadal społecznie mniej skuteczna. Wciąż notuje się w Powiecie Żnińskim znaczące

liczby wszczynanych procedur „Niebieskiej Karty”. Dane na ten temat za lata 2021 - 2023 od poszczególnych samorządów lokalnych zebrano w tabeli 1.

**Tabela 1. Założone Niebieskie Karty w rodzinach z Powiatu Żnińskiego
w latach 2021 – 2023**

Gminy	Lata:		
	2021	2022	2023
Żnin	114	91	106
Barcin	47	52	44
Janowiec Wlkp.	25	18	19
Łabiszyn	41	51	50
Rogowo	23	16	18
Gąsawa	17	20	19
Razem	267	248	256

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od GOPS/MOPS z Powiatu Żnińskiego

Dane statystyczne wykazują, że bezwzględna liczba wydawanych Niebieskich Kart w ostatnich latach nieco się zmniejszyła. Nie oznacza to jednak, iż problem przemocy domowej zanika. Nadal pozostaje na wysokim poziomie i wymaga stosownych reakcji instytucji publicznych.

W tabeli 2 podano dane na temat liczby rodzin, w których podejrzewany jest problem przemocy domowej. Dane wskazują na to, że problem nasila się.

**Tabela 2. Rodziny, w których istniało podejrzenie występowania przemocy
domowej w latach 2021-2023**

Gminy	Lata:		
	2021`r.	2022r.	2023r.
Żnin	105	86	102
Barcin	14	10	12
Janowiec Wlkp.	22	15	14
Łabiszyn	37	42	38
Rogowo	21	15	14
Gąsawa	-	-	-
Razem	199	168	180

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od GOPS/MOPS z Powiatu Żnińskiego

W tabeli 3 zamieszczono informacje o liczbie i strukturze osób stosujących przemoc domową i osobach doznających przemocy.

**Tabela 3. Struktura sprawców i ofiar przemocy domowej w rodzinach
Powiatu Żnińskiego w latach 2021-2023**

Gmina	Osoby stosujące przemoc domową			Osoby doznające przemocy domowej			
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci
2021 r.							
Żnin	108	13	95	286	113	42	131
Barcin	42	1	41	44	37	7	-
Janowiec Wlkp.	21	1	20	23	21	1	1
Łabiszyn	38	3	35	37	33	3	1
Rogowo	21	-	21	26	17	5	4
Gąsawa	17	-	17	11	9	2	-
Razem	247	18	229	427	230	60	137
2022 r.							
Żnin	87	7	80	247	89	39	119
Barcin	48	3	45	48	34	10	4
Janowiec Wlkp.	16	3	13	16	10	4	2
Łabiszyn	42	5	37	41	34	5	2
Rogowo	15	1	14	17	14	1	2
Gąsawa	19	-	19	20	17	1	2
Razem	227	19	208	389	198	60	131
2023 r.							
Żnin	104	13	91	266	101	40	125
Barcin	38	4	34	44	30	6	8
Janowiec Wlkp.	16	3	13	17	11	3	3
Łabiszyn	38	-	38	50	33	6	11
Rogowo	14	-	14	22	12	3	7
Gąsawa	18	4	14	22	13	-	9
Razem	228	24	204	421	200	58	163

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od GOPS/MOPS z Powiatu Żnińskiego

Analiza danych statystycznych wykazuje, iż osobami stosującymi przemoc domową są zazwyczaj mężczyźni. Odnotowuje się jednak coraz liczniejsze przypadki, gdy agresorem jest kobieta. Synteza wszystkich danych wykazuje, że znacząca grupa osób doznających przemocy to oprócz dzieci są zazwyczaj ich matki. Zdarzają się także przypadki agresji kobiet wobec mężczyzn.

W tabeli 4 zamieszczono dane na temat liczby osób stosujących przemoc domową, którzy byli pod wpływem alkoholu. Dane świadczą, iż w Powiecie Żnińskim zjawisko przemocy domowej jest nadal aktualne i jednym z najistotniejszych problemów społecznych.

**Tabela 4. Osoby stosujące przemoc domową pod wpływem alkoholu
w latach 2021-2023**

Gminy	Lata:		
	2021r.	2022r.	2023r.
Żnin	-	-	-
Barcin	37	43	27
Janowiec Wlkp.	18	12	10
Łabiszyn	27	34	30
Rogowo	14	10	5
Gąsawa	2	5	4
Razem	98	104	76

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od GOPS/MOPS z Powiatu Żnińskiego

Nadal podstawowym źródłem przemocy domowej jest więc uzależnienie od alkoholu. Potwierdzają to zarówno dane z tabeli 4, jak też informacje co do liczby wniosków do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) w latach 2021-2023 (tabela 5).

**Tabela 5. Wnioski do GKRPA w związku z podejrzeniem nadużywania
alkoholu w rodzinie w latach 2021-2023**

Gminy	Lata:		
	2021r.	2022r.	2023r.
Żnin	17	24	37

Barcin	37	23	47
Janowiec Wlkp.	39	37	33
Łabiszyn	17	7	8
Rogowo	10	12	5
Gąsawa	1	4	2
Razem	121	107	132

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od GOPS/MOPS z Powiatu Żnińskiego

Reasumując podstawowe elementy diagnozy społecznej w zakresie problematyki przemocy w środowisku domowym na terenie Powiatu Żnińskiego, należy raz jeszcze podkreślić, że tego typu patologie nadal stanowią obszar koniecznych interwencji organów pomocy społecznej, w tym PCPR w Żninie. Zatem opracowanie kolejnego Programu jest uzasadnione.

4. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

- 1) Program musi być opracowany na piśmie i przyjęty jako odrębny dokument. Uchwalenie Programu przez Radę Powiatu Żnińskiego jest warunkiem przystąpienia Powiatu Żnińskiego do realizacji programów korekcyjno–edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2030.
- 2) Wszystkie osoby stosujące przemoc domową - skierowane lub zgłoszone bądź, które zgłosiły się w innym trybie do uczestnictwa w Programie i spełniające warunki uczestnictwa powinny mieć równy dostęp do działań korekcyjno-edukacyjnych. Nie jest dopuszczalna zmiana rodzaju programu wskazanego na skierowaniu lub zgłoszeniu.
- 3) Realizacja Programu powinna przebiegać w zgodzie ze standardem określonym w paragrafie 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r., poz. 1163).
- 4) Wszystkie zaprogramowane działania, w tym korekcyjno-edukacyjne oraz profilaktyka, wobec osób stosujących przemoc domową będą ukierunkowane na uzyskanie bezpieczeństwa przez osoby doznające przemocy domowej.

- 5) Zakłada się osiągnięcie pożądanego stanu bezpieczeństwa w rodzinach poprzez realizację działań wywołujących konstruktywne zmiany w zachowaniach, postawach i przekonaniach u osób stosujących przemoc domową i wzbudzenie u nich poczucia odpowiedzialności za własne czyny.
- 6) Zapewnia się wysokie standardy w obszarze zasad moralno-etycznych oraz wysoki poziom zasobów wiedzy z zakresu przemocy domowej, opartych na znajomości aktualnych wyników badań w tym zakresie.
- 7) Zajęcia dla osób stosujących przemoc domową będą rozdzielone od zajęć ukierunkowanych na pomoc doznającym przemocy.
- 8) Program stanowić będzie integralną część szerszego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie.
- 9) Zawartość merytoryczna Programu wobec osób stosujących przemoc domową będzie obejmować praktyczne ćwiczenia dotyczące korekcyjnych doświadczeń osobistych, zmieniających postawy i zachowania związane z przemocą domową oraz rozwijające umiejętności samokontroli i konstruktywnego współżycia.
- 10) Program będzie oparty o wypracowany model z przyjętymi formami oddziaływań, szczegółowymi zasadami naboru, regułami uczestnictwa.

5. CELE PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Zredukowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Żnińskiego.

Cele szczegółowe:

- 1) Powstrzymanie stosowania przemocy domowej przez osobę stosującą przemoc.
- 2) Zmiana u sprawców przemocy domowej zachowań agresywnych na konstruktywne, z poszanowaniem praw i uczuć innych.
- 3) Zdobycie przez nich informacji oraz umiejętności rozpoznawania mechanizmów podtrzymujących zachowania o charakterze przemocy domowej.
- 4) Nabycie przez sprawców przemocy domowej umiejętności reagowania bez przemocy w sytuacjach konfliktowych i stresujących.
- 5) Ukształtowanie u sprawców przemocy domowej umiejętności wychowawczych w relacji z dzieckiem, z odrzuceniem przemocy w jakiegokolwiek formie.

- 6) Uzyskanie przez uczestników informacji o możliwości korzystania z działań pomocowych, interwencyjnych, prawnych, psychologicznych itp.
- 7) Opracowanie przez każdego z uczestników własnego planu bezpieczeństwa w sytuacjach zagrożonych użyciem przemocy.

6. ZAWARTOŚĆ PROGRAMU I JEGO METODYKA

Program będzie obejmował:

- 1) Treści edukacyjne w zakresie informacji dotyczących dynamiki, etiologii i procesu powstawania wzorców zachowań z użyciem przemocy;
- 2) Metodykę pracy nad zmianami behawioralno-poznawczymi, umożliwiającą dokonanie zmiany dotychczasowego sposobu myślenia i zachowań w relacji z osobami bliskimi, uwzględniającą szacunek i życzliwość wobec bliskich;
- 3) Rozpoznawanie i zmianę systemu przekonań i postaw osób stosujących przemoc domową, poprzez obserwowanie i refleksję w zakresie osobistego systemu przekonań, postaw i nastawień, wzmacniających stosowanie przez nich przemocy;
- 4) Promowanie zachowań alternatywnych dla przemocy oraz postaw i systemów wartości pomagających w utrwaleniu zachowania bez przemocy;

Metodyka Programu zakłada:

- 1) Prowadzenie zajęć w małych grupach uczestników oraz indywidualnie;
- 2) Czas trwania zajęć minimum 60 godzin, przy czym przerwa pomiędzy kolejnymi zajęciami nie przekroczy 1 tygodnia;
- 3) Wykonanie indywidualnej diagnozy w zakresie sytuacji życiowej uczestnika oraz specyfiki stosowanej przez niego przemocy w środowisku domowym;
- 4) Dobranie treści edukacyjnych z uwzględnieniem celów Programu i możliwości percepcji ze strony uczestników oraz ich potrzeb;
- 5) Przeważać będą zajęcia aktywizujące, głównie w postaci otwartej dyskusji na podstawie własnych doświadczeń życiowych;
- 6) Podjęte zostaną działania, ukierunkowane na wypracowaniu u uczestników zdolności rozpoznawania źródeł zachowań przemocowych na bazie własnych doświadczeń;

- 7) Prowadzona będzie praca w kierunku umiejętności korygowania postaw agresywnych ku wolnym od przemocy, w tym obejmująca zmiany przekonań;
- 8) Ćwiczenia będą obejmowały obszar konstruktywnych form myślenia oraz reagowania w grupie;
- 9) Za realizację działań korekcyjno-edukacyjnych w Programie odpowiedzialni będą prowadzący (trenerzy);

10) Planuje się realizację Programu etapami:

Etap I – spotkania indywidualne dla uczestników w celu diagnostyki i przekazania informacji o celach działań oraz sposobach ich realizacji.

Etap II – spotkania grupowe według ustalonych wcześniej bloków tematycznych i konspektów zajęć edukacyjnych.

Poza tym:

- 1) Udział w zajęciach musi być potwierdzany na listach obecności;
- 2) Program będzie kończony badaniami ewaluacyjnymi przeprowadzanymi przez PCPR;
- 3) Uczestnicy otrzymają stosowne zaświadczenia o udziale w Programie;
- 4) Przebieg wszystkich etapów programu musi być udokumentowany;
- 5) Monitorowanie uzyskanych indywidualnie efektów prowadzone będzie przez okres 3 lat po zakończeniu Programu (tj.: pierwsze badanie beneficjentów programu korekcyjno – edukacyjnego po roku od zakończenia ww. programu, kolejny etap monitoringu w drugim i trzecim roku edycji udziału uczestnika).

7. ADRESACI PROGRAMU I WARUNKI UCZESTNICTWA

- 1) Adresatami programu są osoby stosujące przemoc domową:
 - samodzielnie zgłaszające się do udziału w Programie;
 - zobowiązane przez sąd do udziału w zajęciach, wobec których sąd zawiesił warunkowo wykonanie kary i zobowiązał je do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym;
 - skierowane przez członków zespołów interdyscyplinarnych do udziału w programie;

- skazane za czyny z użyciem przemocy domowej, odbywający karę pozbawienia wolności w zakładach karnych;
 - wskazane przez inne instytucje, organy lub organizacje.
- 2) Do uczestnictwa nie będą przyjmowane osoby:
- z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, szczególnie z zaburzeniami osobowości pogranicznej;
 - chore psychicznie;
 - uzależnione od alkoholu lub narkotyków, jeżeli nie uczestniczyły albo nie uczestniczą w terapii uzależnień.
- 3) Ustalenie uprawnień do uczestnictwa w Programie nastąpi na etapie diagnozowania indywidualnego (I Etap).
- 4) Każdy uczestnik poddany będzie diagnostyce, obejmującej ustalenie:
- czy jest sprawcą przemocy domowej;
 - okoliczności zgłoszenia do programu;
 - formy i okoliczności stosowania przez niego przemocy domowej;
 - aktualnej sytuacji rodzinnej i zawodowej;
 - cech osobistych ważnych z perspektywy pracy edukacyjno-korekcyjnej.
- 5) W sytuacji dopuszczenia kandydata do uczestnictwa, zostanie z nim podpisany indywidualny kontrakt, który zawierał będzie przede wszystkim:
- uznanie osobistej odpowiedzialności za stosowanie przemocy domowej;
 - zobowiązanie do systematycznego uczestnictwa w zajęciach i przewidywane sankcje z tytułu absencji;
 - zobowiązanie do wstrzymania się od stosowania przemocy domowej;
 - zobowiązanie do wstrzymania się od picia alkoholu i/lub używania substancji psychotropowych;
 - zobowiązanie do właściwego zachowania się podczas zajęć.

W kontrakcie zapisane zostaną także informacje o monitorowaniu sytuacji w rodzinie uczestnika, pod kątem przemocy domowej.

Umowa zawierała będzie informacje o informowaniu odpowiednich organów kierujących na zajęcia o fakcie ich rozpoczęcia, frekwencji i zakończenia uczestnictwa w Programie.

Kontrakt zawierał będzie zobowiązanie stron do zachowania tajemnicy uczestnictwa w Programie.

Za osobę, która ukończyła Program uznawać będzie się taką, która brała udział minimum w 75% zaplanowanych dla niej sesji indywidualnych i grupowych.

8. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

- 1) Realizatorem Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie (PCPR).
- 2) Program będzie obowiązkowo realizowany z udziałem i przy współpracy podmiotów zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Współdziałanie polegać będzie na udostępnianiu informacji oraz kierowaniu kandydatów na uczestników.
- 3) Partnerami PCPR w Żninie będą:
 - ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Żnińskiego;
 - zespoły interdyscyplinarne;
 - sądy;
 - kuratorzy zawodowi i społeczni;
 - prokuratura;
 - policja;
 - organy samorządowe;
 - organizacje pozarządowe realizujące działania dla sprawców przemocy domowej;
 - rodziny uczestników programu.
- 4) PCPR będzie sprawował nadzór nad realizacją Programu pod kątem osiągnięcia założonych celów i rezultatów, prowadzenia zajęć i innych działań zgodnie z przyjętym harmonogramem. Do zadań PCPR należało będzie także systematyczne monitorowanie Programu oraz obsługa finansowa.
- 5) Kontrolę realizacji PROGRAMU sprawował będzie Wojewódzki Koordynator Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
- 6) Osoby realizujące zajęcia będą legitymowały się odpowiednimi kwalifikacjami, kompetencjami i doświadczeniem zawodowym.

- 7) Uprawnienia do prowadzenia zajęć będą weryfikowane na podstawie przepisów paragrafu 6 i 7 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
- 8) PROGRAM będzie realizowany w oparciu o zasoby lokalowe PCPR w Żninie, bądź jeśli zaistnieje taka potrzeba w innym miejscu na terenie Powiatu Żnińskiego.

9. ZAKŁADANE REZULTATY

Od Programu oczekuje się przede wszystkim wydatnego zredukowania zjawiska przemocy domowej w Powiecie Żnińskim.

Zakłada się także od uczestników:

- 1) Skutecznego powstrzymania osób stosujących przemoc od stosowania przemocy domowej;
- 2) Zmiany zachowań agresywnych na konstruktywne, z poszanowaniem praw i uczuć innych osób;
- 3) Zdobycia informacji na temat istoty przemocy domowej oraz umiejętności rozpoznawania mechanizmów podtrzymujących zachowania o charakterze przemocy;
- 4) Nabycia umiejętności reagowania bez przemocy domowej w sytuacjach konfliktowych i stresujących;
- 5) Nabycia umiejętności rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych zwiastujących możliwość pojawienia się przemocy domowej;
- 6) Opracowania indywidualnego „planu bezpieczeństwa”, zapobiegającego użyciu przemocy domowej;
- 7) Nabycia umiejętności zdobywania i wykorzystywania informacji o możliwych działaniach pomocowych.

10. EWALUACJA

Działania w PROGRAMIE będą systematycznie monitorowane, kontrolowane i ewaluowane. Monitoring obejmował będzie:

- przestrzeganie założeń programowych;

- postępy w osiągnięciu zaprogramowanych celów;
- osiągnięcie przewidzianych rezultatów, w szczególności zachowania przemocowe uczestników w trakcie Programu i w okresie 3 lat po jego zakończeniu

Institucjami monitorującymi i prowadzącymi ewaluację będą:

- PCPR w Żninie;
- instytucje partnerskie prowadzące działania w ramach Projektu.

Ewaluacja będzie przeprowadzona w celu uzyskania informacji o:

- liczbie uczestników, którzy rozpoczęli zajęcia i je ukończyli zgodnie z planem;
- odnotowanych zmianach zachowań, zatrzymania przemocy domowej;
- skorzystaniu przez uczestników z zaproponowanych na zajęciach rozwiązań zmierzających do eliminacji przemocy domowej;
- jakości prowadzonych spotkań i ich odbiorze ze strony uczestników.

11. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej jest finansowana z budżetu państwa w wysokości wynikającej z Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i podziału dokonywanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na poszczególne województwa.

12. ZAGROŻENIA DLA REALIZACJI PROGRAMU

Do ryzyk mogących zakłócić Program należą:

- 1) Potencjalny brak środków finansowych i rzeczowych na jego realizację;
- 2) Brak zainteresowania ze strony adresatów Programu;
- 3) Brak aktywności społeczeństwa w walce z przemocą domową;
- 4) Zakorzenione w społeczności lokalnej szkodliwe stereotypy, uprzedzenia i fałszywe przekonania na temat przemocy domowej;
- 5) Brak wiary w skuteczność instytucji lokalnych;
- 6) Uzależnienia;
- 7) Niechęć uczestników do kontynuowania zajęć.